

var tað eisini vanligt at eta kjøt á jólum.

– Tað var ikki so nógv kjøt, men tey sum átti kundu drepa ein jólaseyð. Tað var vanligt ein ær, og so høvdu fólk feskt kjøt til jóla, umframt tað ræsta kjøtið, ið tey áttu frammanundan.

Meðan vit altíð hava havt gás í Føroyum, so vísir Jóan Pauli Joensen á, at dunnan sum jólamatur er ein nýggj siðvenja, ið er komin í 20. øld. Men eins og við jólatrøunum, so vóru tað ikki øll, ið høvdu møguleikan at eta gás og dunnu.

– Fyrstu komfýrarnir komu ikki til Føroyar fyrr enn mitt í 19. øld, og gjørdist ikki vanligir fyrr enn fyrst í 19. øld. So fólk høvdu ikki somu umstøður til steikja gásina sum í dag, sigur Jóan Pauli Joensen, ið tó leggur afturat, at í høvuðsstaðnum bar tað til.

– Havnarfólk tóku við danska siðinum og bóðu bakarar um at hjálpa sær. Teir høvdu stórar ovnar, og var tað ikki óvanligt, at havnarfólk fingu bakararnar í býnum at steikja gásina fyri seg.

Meira av øllum

Sum heild metir fólkalívsfrøðing-

Fyrr var ein jólamaður ein persónur, ið gekk fullur á jólum. Nú hevur tað fingið ein heilt annan týðning»

urin, at jólini fylla bara meira og meira í livinum hjá føroyingum. Har tey fyrr ikki byrjaðu fyrr enn á tollaksmessu, so er tað í dag vanligt, at tey fyrstu jólaborðhaldini byrja í november.

– Volumin í øllum er meira. Vit gera og eta meira mat, vit keypa fleiri gávur, vit pynta meira enn áður og tíðin, ið jólini fevna um, er vorðin nógv longri. Fyritøkur og onnur halda longu fyrstu jólaborðhaldini í november. Jólini taka meira til sín alla tíðina. Tað er ein gongd, ið byrjaði eftir 2. veraldarbardaga og tykist menningin ganga uppáftur skjótari nú, sigur Jóan Pauli Joensen.

Eitt sum hevur vundið nógv upp á seg síðstu hálvu øldina er jólapyntið kring landið. Tað er nakað, ið veruliga tók dik á seg, tá føroyingar fingu møguleikan at bíleggja vørur frá útlondum.

– Tað kom serliga til Føroyar, tá fólk kundu bíleggja eftir vørulistum frá Dals varehus og øðrum slíkum handlum. Serliga á bygd, har tað ikki var stórvegis av handlum, fingu fólk bráðliga møguleikan at bíleggja vørur úr Paris og aðrastaðnis frá.

Tað hevði eisini eina ávirkan á jólapyntið, tá SEV byrjaði at veita streym til býir og bygdir kring landið.

– Jólástjórur, perur og alt elektriska, ið fyllir so nógv í dag, kom jú ikki fyrr enn SEV. So tað er eisini rímliga nýtt, og áðrenn tað brúkti man livandi ljós, sigur Jóan Pauli Joensen.

Handilsliga og kristiliga renna saman

Gávur eru farin at fylla nógv í jólunum, men sambært Jóan Paula Joensen, so eru gávur eitt rímliga nýtt fyribrigdi í føroyskum jólum.

– Tær nógvu gávarnar eru komnar eftir kríggið. Fyrr var tað so, at gávarnar var okkurt nýtt plagg til jóla. Man fekk tað soleiðis, at man kundi fara í tað jóladag, tá kirkjugongan var, greiðir Jóan Pauli Joensen frá.

Í dag fylla gávur tó munandi meira, og fólkalívsfrøðingurin metir, at tað hevur eydnast at samantvinna tann handilsliga og kristiliga partin av jólum.

– Tey føroysku jólini eru ein blanding av teimum gomlu norðurlendsku jólunum og teim-

um kristnu jólunum. Nú hevur tað so eydnast at tvinna tað handilsliga saman við tí kristiliga, og vit síggja, at jólabúskapurin og jólaboðskapurin kunnu saktans flættast saman. Man vísir, at man er góður við hvønn annan við at geva gávur til hvønn annan, sigur Jóan Pauli Joensen.

Tað eru ikki bara gávarnar, ið vísa, at handilsvinnan hevur megnað at vunnið eitt pláss á jólum. Jólamaðurin við reyðum klæðum og síðum hvítum skeggi, er eisini eitt úrslit av handilsvinnuni.

– Fyrr var ein jólamaður ein persónur, ið gekk fullur á jólum. Nú hevur tað fingið ein heilt annan týðning. Jólamaðurin við kenna í dag gongur í reyðum klæðum við hvítari roynd og húgvu. Tað er ein mynd, ið Coca Cola kom við í einum reklamuátaki í 1931, og hevur verið afturvendandi síðan. Fyri fólk í dag, er 1931 langt aftur í tíðini, men tað var tá, at jólamaðurin varð standardiseraður, sigur Jóan Pauli Joensen.